

Europejski Fundusz Społeczny

Ścieżki do zatrudnienia

**– badanie ścieżek prowadzących osoby zagrożone
wykluczeniem społecznym do zatrudnienia**

w ramach Działania 1.5 SPO RZL 2004 - 2006

Założenia i cele badania

Określenie skutecznych ścieżek prowadzących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym do zatrudnienia.

Szczegółowe cele badania:

- przygotowanie minimum 6 studiów przypadków spektakularnego przezwyciężenia indywidualnych trudności w integracji społecznej i zawodowej uczestników projektów (tzw. "*success stories*"),
 - zidentyfikowanie czynników decydujących o skuteczności wsparcia udzielanego osobom wykluczonym oraz zaproponowanie optymalnego zakresu wsparcia dla tej kategorii.
-

Proces badawczy

- Badanie jakościowe
 - Badanie wielostopniowe
1. Identyfikacja udanych (zrealizowanych lub odpowiednio zaawansowanych) projektów w Działaniu 1.5
 2. Selekcja projektów do przygotowania studiów przypadków
 3. Lustracja projektów oraz identyfikacja osób - bohaterów studiów przypadków
 4. Opracowanie studiów przypadków osób, które przezwyciężyły indywidualne trudności w integracji społecznej i zawodowej
 5. Identyfikacja skutecznych "ścieżek wsparcia" dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym
 6. Weryfikacja zidentyfikowanej "optymalnej ścieżki wsparcia"
-

Wybrane projekty

- „Integracja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany przez Stowarzyszenie Szkoła „Barki” im. H.Ch. Kofoeda – Centrum Integracji Społecznej,
 - „Reintegracja Zawodowa Bezrobotnych Mieszkańców Żoliborza EFEKT” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy,
 - „Twoja wiedza – Twój sukces” edycja 2005 – „Edukacja kluczem do przyszłości” realizowany przez Komendę Główną Ochotniczych Hufców Pracy, miejsce realizacji Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Piotrkowie Trybunalskim (był to projekt realizowany w schemacie b)).
 - „Program integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bielany m. st. Warszawy,
 - „START – integracja społeczna i zawodowa” realizowany przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach,
 - "Reintegracja zawodowa przepustką do pracy" realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku
 - „Program reintegracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z Dzielnicy Włochy” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy
-

Studium przypadków sukcesów

Identyfikacja i rekonstrukcja siedmiu przypadków spektakularnego przezwyciężenia indywidualnych trudności w integracji społecznej i zawodowej („success stories”)

Analizowane przypadki:

- (1) mężczyzna długookresowy bezrobotny, po rozpadzie rodziny,
 - (2) kobieta długookresowy bezrobotny, z zaburzeniami psychicznymi,
 - (3) młoda osoba pochodząca z rodziny ubogiej, zagrożonej dysfunkcjami społecznymi, nie ucząca się i nie pracująca, mieszkanka wsi,
 - (4) kobieta długookresowy bezrobotny, samotna matka z przewlekle chorym dzieckiem,
 - (5) były więzień, bezrobotny,
 - (6) młoda osoba pochodząca z rodziny ubogiej, zagrożonej dysfunkcjami społecznymi, nie pracująca, mieszkanka miasta,
 - (7) kobieta długookresowy bezrobotny, mniejszościowa grupa religijna.
-

Kontekstowa analiza czynników wsparcia

Odpowiedź na pytanie:

jakie elementy wsparcia (i ewentualnie w jakiej kolejności) są niezbędne dla skutecznego wsparcia różnych kategorii osób wykluczonych – uczestników projektów w ramach Działania 1.5, tak aby pomóc im osiągnąć integrację ze środowiskiem społecznym oraz znaleźć i utrzymać zatrudnienie?

- Poziom projektodawcy
 - Poziom sytuacji beneficjenta w projekcie
-

Czynniki wsparcia na poziomie działań projektodawcy

- Doświadczenie w zajmowaniu się daną problematyką
 - Uwzględnianie zewnętrznych warunków społeczno-ekonomicznych
 - Staranna rekrutacja (celowa)
 - Profesjonalna kadra
 - Zaangażowanie projektodawcy
 - Tworzenie zespołu wykonawców
 - Działanie w partnerstwie z innymi instytucjami
 - Łączenie działań praktycznych z teorią
-

Czynniki wsparcia na poziomie działań kierowanych do beneficjentów (1)

Oferowane wsparcie powinno charakteryzować się:

- uwzględniać potrzeby i oczekiwania beneficjentów
 - elastycznością
 - indywidualizacją
 - ciągłością
 - kompleksowością
 - różnorodnością
 - bazowaniem na podtrzymywaniu motywacji
 - dopasowaniem do kompetencji społecznych beneficjentów
-

Czynniki wsparcia na poziomie działań kierowanych do beneficjentów (2)

Na skuteczność wsparcia wpływa również:

- odpowiednia liczebność grup
 - oferta działań towarzyszących
 - możliwość kontynuacji wsparcia
 - uwzględnianie wymagań rynku pracy
 - tworzenie wspólnotowości
 - poszanowanie godności beneficjentów
-

Optymalna ścieżka wsparcia (1)

Faza przygotowań

- Diagnoza potencjału instytucji realizującej projekt.
 - Analiza warunków zewnętrznych:
 - zainteresowania projektem ze strony potencjalnych beneficjentów i określenie ich potrzeb,
 - lokalnego i ponadlokalnego rynku pracy,
 - gotowości środowiska lokalnego do zajęcia się danym problemem i zbudowania wokół projektu „wspierającego otoczenia,
 - kompetencji środowiska lokalnego.
 - Pozyskanie odpowiedniego personelu zarządzającego i merytorycznego.
 - Opracowanie zasad organizujących realizację projektu i zarządzanie nim.
-

Optymalna ścieżka wsparcia (2)

Faza implementacji projektu

- Aktywna rekrutacja beneficjentów.
 - Rozpoznanie oczekiwań, potrzeb i motywacji (poziomu determinacji) beneficjentów.
 - Opracowanie dla każdego beneficjenta indywidualnego programu.
 - Wsparcie psychologiczne i asysta psychologiczna.
 - Uruchomienie grup wsparcia lub/i grup samopomocowych.
 - Warsztaty z zakresu umiejętności psychospołecznych.
 - Poradnictwo zawodowe.
 - Warsztaty zawodowe.
 - Zajęcia towarzyszące w zależności od wskazań i potrzeb.
 - W trakcie projektu istotne jest też wsparcie materialne.
 - Działania związane z pośrednictwem pracy.
-

Optymalna ścieżka wsparcia (3)

Faza zakończenia projektu

- Monitorowanie postępów i zakresu zmiany u beneficjentów.
 - Przygotowanie działań wspierających po zakończeniu projektu.
 - Monitoring połączony z doradztwem i ewaluacja realizacji projektu
-

Optymalna ścieżka wsparcia (4)

Zaproponowany model, choć ma charakter normatywny, nie wyklucza możliwości modyfikacji i zmian. Nie jest zatem schematem, do powielania, bowiem sukces projektu zależy nie tylko od przestrzegania powyższych reguł, ale również od konkretnej treści, jaką zostanie wypełniony. Nie powinien również być mechanicznie stosowany do oceny składanych w ramach Działania 1.5 SPO RZL wniosków, bowiem takie działanie wykluczyłoby szereg ciekawych i innowacyjnych działań.

Wnioski

Właściwa realizacja projektów społecznych przyczynia się do poprawy sytuacji osób uczestniczących, czyli prowadzi do integracji społeczno-zawodowej wykluczonych

Uczestnictwo w projekcie prowadzi do wystąpienia w życiu jednostki zmiany, niekiedy diametralnej, tyle że w stosunku do jej dotychczasowej sytuacji społecznej i zawodowej, a nie abstrakcyjnych, modelowych kryteriów sukcesu życiowego

Projekty, których celem jest integracja społeczno-zawodowa są skuteczne w stosunku do każdej grupy docelowej pod warunkiem, że uwzględniają czynniki i warunki opisane powyżej
